

Vereniging Hendrick de Keyser

Amsterdam

Jaarrekening 2015

Inhoud

1	Jaarrekening	2
1.1	Balans per 31 december 2015	3
1.2	Staat van baten en lasten over 2015	4
1.3	Kasstroomoverzicht over 2015	6
1.4	Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten over 2014	7
2	Overige gegevens	
2.1	Kosten eigen organisatie	30
2.2	Bestemming Saldo baten en lasten	31
2.2	Controleverklaring	32
2.3	Begroting 2016 en toelichting	35

1 Jaarrekening

1.1 Balans per 31 december 2015, na bestemming saldo baten en lasten (x € 1.000)

	2015	2014
<i>Activa</i>		
Materiële vaste activa (1.3.3)		
Panden	47.406	46.680
Bedrijfsmiddelen	175	148
Totaal materiële vaste activa	47.581	46.828
Financiële vaste activa (1.3.4)		
Langlopende vorderingen	1.045	614
Vorderingen (1.3.5)	2.376	2.204
Liquide middelen (1.3.6)	501	347
Totaal activa	51.503	49.993
<i>Passiva</i>		
Reserves en fondsen (1.3.7)		
- Reserves		
. Bestemmingsreserve	29.628	29.175
. Overige reserve	7.494	6.571
- Fondsen		
. Bestemmingsfonds	147	377
	37.269	36.123
Langlopende schulden (1.3.8)	9.183	10.211
Kortlopende schulden (1.3.9)	5.051	3.659
Totaal passiva	51.503	49.993

1.2 Staat van baten en lasten over 2015 (x € 1.000)

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
BATEN (1.3.11)			
Baten uit eigen fondsenwerving	1.463	710	899
Baten uit acties van derden	1.801	1.200	601
Subsidies van overheden	1.757	1.650	1.109
Overige baten	8.797	8.600	8.414
Som der baten	13.818	12.160	11.023
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen (1.3.12)			
Verwerving panden	(1.479)	(190)	(534)
Instandhouding panden	(11.561)	(11.261)	(9.816)
Voorlichting	(424)	(443)	(418)
	(13.464)	(11.894)	(10.768)
Werving baten (1.3.13)			
Kosten eigen fondsenwerving	(51)	(54)	(50)
Kosten acties derden	(89)	(92)	(91)
Kosten verkrijging subsidies overheden	(109)	(106)	(107)
Totaal besteed aan werving baten	(249)	(252)	(248)
Beheer en administratie			
Rente en bankkosten	(300)	(300)	(316)
Kosten beheer en administratie	(65)	(58)	(62)
Totaal besteed aan beheer en administratie	(365)	(358)	(378)
Som der lasten	(14.078)	(12.504)	(11.394)
Saldo baten en lasten	(260)	(344)	(371)

Dit resultaat is als volgt in het eigen vermogen verwerkt:

	2015	2014
Bestemmingsfonds	(230)	(205)
Overige reserve	(30)	(166)
	(260)	(371)

1.3 Kasstroomoverzicht over 2015 (x € 1.000)

	2015	2014
Operationele activiteiten		
Ontvangen baten eigen fondsenwerving	883	881
Ontvangen baten acties derden	1.200	1.210
Ontvangen baten overheidssubsidies	1.530	716
Overige baten	8.926	8.275
Betalingen doelstelling	(9.642)	(10.233)
Betalingen kosten eigen organisatie	(1.671)	(1.447)
Betalingen beheer en administratie	(65)	(64)
Rente en bankkosten	(269)	(188)
Creditrente	5	4
	897	(847)
Investeringsactiviteiten		
Panden	(390)	(50)
Inventaris	(81)	(156)
	(471)	(206)
Financieringsactiviteiten		
Langlopende leningen		1.200
Aflossingen	(416)	(344)
Waarborgsommen	144	164
	(272)	1.029
Af-/toename geldmiddelen	154	(24)
Stand van de kasmiddelen	2015	2014
Balans geldmiddelen 1 januari	347	371
Balans geldmiddelen 31 december	501	347
(Afname) / Toename	154	(24)

Toelichting : Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

1.4 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten over 2015

1.4.1 Algemeen

Vereniging Hendrick de Keyser (“de Vereniging”) is een vereniging tot behoud van architectonisch of historisch waardevolle huizen in Nederland. De belangrijkste activiteiten bestaan uit het aankopen, restaureren, verhuren en onderhouden van (woonhuis)-monumenten. Het is het beleid van de Vereniging om uitsluitend restauratiewerkzaamheden te verrichten aan panden die volledig in eigendom (c.q. eeuwigdurende erfpacht) zijn. Tevens is het beleid om de panden duurzaam aan te houden en derhalve in beginsel niet tot verkoop over te gaan.

De Vereniging is statutair gevestigd in Amsterdam.

Alle in deze jaarrekening genoemde bedragen zijn in € 1.000.

Vereniging “Restauratiefonds Cellenbroederenhuis”

In 2002 zijn de bestuursleden van de Vereniging q.q. tevens bestuurder geworden van de toenmalige Stichting “Restauratiefonds Cellenbroederenhuis” eigenaar van St. Anthoniusplaats 9 / Ottengas 15 Nijmegen. De facto is de Vereniging daardoor economisch eigenaar geworden. In 2014 is de Stichting “Restauratiefonds Cellenbroederenhuis” omgevormd tot een vereniging. Op 27 augustus 2015 is deze vereniging door fusie opgegaan in Vereniging Hendrick de Keyser.

Vereniging “Oud Sint-Annaland”

In 2011 zijn de bestuursleden van de Vereniging q.q. tevens bestuurder geworden van de toenmalige Stichting “Oud Sint-Annaland” eigenaar van Voorstraat 38 te Sint-Annaland (Tholen). De facto is de Vereniging daardoor economisch eigenaar geworden. In 2014 is de Stichting “Oud Sint-Annaland” omgevormd tot een vereniging. Op 27 augustus 2015 is deze vereniging door fusie opgegaan in Vereniging Hendrick de Keyser.

1.4.2 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

1.4.2.1 Grondslagen

De Jaarrekening is ingericht conform de Richtlijn 650 voor de Verslaggeving van Fondsenwervende Instellingen. Voor zover niet anders is vermeld, zijn de posten in de balans opgenomen voor de nominale waarde. Er heeft in 2015 geen wijziging in de grondslagen plaatsgevonden.

*Materiële vaste activa**Panden*

De waarderingsgrondslagen voor panden beogen voor alle panden en in de tijd een zo consistent mogelijke waardering op actuele waarde te bewerkstelligen. De verwervingskosten van de panden verschillen sterk door de staat van restauratie per pand. Waardering op een commercieel bepaalde marktwaarde is niet aan de orde vanwege het beleid van de Vereniging om de panden duurzaam aan te houden.

In relatie tot de waardering zijn de panden als volgt te onderscheiden:

- panden in vol eigendom, dan wel panden die in eeuwigdurende erfpacht zijn verkregen tegen een canon van € 0,-. Deze worden gewaardeerd tegen vijfmaal de bruto huur per jaar per het einde van het boekjaar;
- panden in eigendom belast met vruchtgebruik of het recht van bewoning. Deze worden gewaardeerd tegen vijfmaal de door een deskundige vastgestelde huur per jaar bij de aanvang van het vruchtgebruik, resp. het recht van bewoning. Deze waarde wordt in het jaar van verwerving tevens onder de langlopende schulden opgenomen;
- een pand in eigendom uitgegeven in erfpacht. Deze wordt gewaardeerd tegen vijfmaal de jaarlijkse canon.

De jaarlijkse herwaardering tot vijfmaal de bruto huur wordt rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt, onder de Overige reserve, tenzij een pand in restauratie of renovatie is. De panden die in restauratie of renovatie zijn, worden ultimo boekjaar gewaardeerd op vijfmaal de huurwaarde van de staat waarin ze op dat moment verkeren. De waardeinstijging van panden in geval van een huurwaardeverhoging volgend op een restauratie komt in mindering op de gemaakte kosten.

Het verschil tussen de koopsom betaald bij de verwerving van een pand en de waardering daarvan op basis van vijfmaal de huurwaarde, wordt in de staat van baten en lasten verantwoord als Verwervingskosten. Indien de waardering van een pand hoger is dan de kosten van de verwerving en er tevens sprake is van een noodzaak tot restauratie, wordt het verschil verantwoord als overlopende post onder de Kortlopende schulden en vervolgens stelselmatig op basis van de werkelijke restauratiekosten afgeboekt ten gunste van de Staat van baten en lasten.

Van de huuropbrengst van 20% van de waarde, is gemiddeld de helft benodigd voor onderhoud en de andere helft voor uitvoeringskosten, kosten van instandhouding op lange termijn en vergoeding voor de kapitaalcomponent, bestaande uit schulden en eigen middelen.

De jaarlijkse afschrijving bedraagt 2,5% van de balanswaarde aan het begin van het boekjaar. De afschrijving wordt opgenomen in de Staat van baten en lasten en vormt deel van het exploitatieresultaat van de panden.

Bedrijfsmiddelen

De bedrijfsmiddelen bij de Vereniging bestaan uit de inventaris van het kantoor en uit de inventaris ten behoeve van de tijdelijke verhuur.

De kantoorinventaris, waaronder de communicatie- en computerapparatuur, wordt gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingstermijn bedraagt 10 jaar voor kantoorinventaris en 4 jaar voor communicatie- en computerapparatuur.

De inventaris ten behoeve van de tijdelijke verhuur bestaat uit meubilair, apparatuur en gebruiksinventaris. Het meubilair en de apparatuur wordt eveneens gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de economische levensduur. De afschrijvingstermijn van beide bedraagt 4 jaar. De kosten van de gebruiksinventaris worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Het aan de Vereniging toebehorende antieke meubilair en overige inventaris in de verschillende panden worden p.m. gewaardeerd, omdat deze goederen geen afzonderlijke opbrengst genereren en tevens duurzaam worden aangehouden.

Vorderingen

Onder Vorderingen zijn begrepen nog te ontvangen bedragen aan (reeds toegezegde) subsidie voor restauratiekosten.

De nog te verwachten subsidietoekenningen betreffen het verschil tussen de reeds verantwoorde restauratiekosten en het geraamde eigen aandeel van de Vereniging daarin.

Onder dit hoofd zijn tevens begrepen vorderingen uit hoofde van toezeggingen van lijfrenten. De inning van deze vorderingen is afhankelijk van het leven van de schenker.

De Huurvorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen.

Reserves en fondsen

De Reserves van de Vereniging zijn beschikbaar voor panden direct in gebruik voor de doelstelling. De Reserves worden onderscheiden in Bestemmingsreserve en Overige reserve.

De Bestemmingsreserve wordt aangewend voor de financiering van panden in bezit van de Vereniging en heeft een omvang gelijk aan 5/8 deel van de boekwaarde van de panden. De Overige reserve is beschikbaar voor de financiering van verwervingen, restauraties en voorlichting, conform de doelstellingen van de Vereniging. Er zijn voor de gelden in de Overige reserve nog geen concrete projecten vastgesteld.

Onder Fondsen wordt een Bestemmingsfonds verantwoord, zijnde ontvangsten van derden met een specifieke aanwending.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn posten opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. Schulden die binnen één jaar vervallen, waaronder aflossingen op langlopende schulden die het volgend boekjaar zijn verschuldigd, worden als kortlopende schulden aangemerkt. Voorts wordt hier verantwoord de reservering voor de rechten van vruchtgebruik en bewoning, waarvan jaarlijks een deel in de huuropbrengsten, gerangschikt onder Overige Baten, wordt verantwoord. Een vrijval van de schuld wegens beëindiging van het vruchtgebruik of recht van bewoning wordt in zijn geheel onder diezelfde post verantwoord.

De onder deze post begrepen waarborgsommen van huurders betreffen de bij het aangaan van een huurovereenkomst van de huurders gevraagde waarborgsommen ter grootte van driemaal de maandhuur.

1.4.2.2 Bepaling van het resultaat

De bruto baten worden gepresenteerd in rubrieken naar aard van de baten. De lasten zijn verdeeld naar bestedingen aan het doel, kosten in verband met de verkrijging van de baten en algemene kosten.

Baten uit eigen fondsenwerving

Deze zijn verdeeld in de voor onze Vereniging relevante rubrieken.

Donaties, giften

Deze worden verantwoord in het boekjaar waarin ze zijn ontvangen.

Legaten en erfstellingen

Deze worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Contributies

Contributies worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Verkrijging uit fondsen

De toezeggingen van fondsen die zelf niet werven (vermogensfondsen) worden verantwoord onder Baten uit eigen fondsenwerving.

Baten uit acties derden

Hier worden baten uit Loterijen en Fondsen die zelf gelden werven verantwoord.

Subsidies van Overheden

De subsidies die de Vereniging verkrijgt in verband met uitgevoerde restauratie- of instandhoudingswerkzaamheden worden apart vermeld onder Baten.

Overige baten

Hieronder zijn hoofdzakelijk begrepen de huuropbrengst van de panden (regulier en incidenteel) en voorts de rentebaten.

De huuropbrengsten worden verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Bestedingen aan doelstelling

De statutaire doelstelling van de Vereniging is in drie bestedingsrubrieken onderverdeeld, verwerving panden, instandhouding panden en voorlichting.

Verwerving panden

Deze kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Instandhouding panden

Hieronder zijn begrepen de kosten van regulier en groot onderhoud en de kosten van renovaties en restauraties van alle panden in het bezit van de Vereniging.

De (verwachte) subsidies worden onder de baten verantwoord en als vordering in de balans opgenomen. Wanneer als gevolg van de restauratie de huurwaarde toeneemt, wordt het vijfvoud van deze toename bij het betreffende pand geactiveerd en wordt deze activering in mindering gebracht op de betreffende restauratiekosten.

Voorlichting

Hieronder zijn begrepen de kosten van voorlichting aan derden met betrekking tot ons werk, zoals ons verwervings- en restauratiebeleid en de wijze waarop wij onze panden beheren.

Kosten eigen organisatie

Deze kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

De kosten zijn grotendeels toegekend aan de drie werkgebieden die volgen uit de doelstelling van de Vereniging (Verwerving panden, Instandhouding panden en Voorlichting), evenals aan de onderdelen waarvoor fondsen worden geworven (Kosten eigen fondsenwerving, Kosten acties derden en Kosten verkrijging subsidies Overheden). De resterende kosten zijn ondergebracht bij Kosten beheer en administratie.

Deze toekenning gebeurt op basis van een consistente procentuele inschatting van de tijdsbesteding van uitgevoerde activiteiten.

Resultaat

Het Saldo baten en lasten wordt ten gunste, respectievelijk ten laste, van het vrij besteedbare vermogen gebracht, met uitzondering van baten, c.q. lasten die betrekking hebben op een bestemmingsfonds.

*Materiële vaste activa**1.4.2.3 Panden*

Het eigendom, resp. de eeuwigdurende erfpacht van panden vloeit geheel voort uit de doelstelling van de Vereniging. Alle panden zijn direct in gebruik voor de doelstelling.

Het verloop van deze post is als volgt:

Panden	2015	2014
Boekwaarde per 1 januari	46.680	46.286
Mutaties		
Geactiveerde verwervingskosten	259	19
Geactiveerde restauratiekosten	228	385
Waardeaanpassing	1.406	1.147
Afschrijvingen	(1.167)	(1.157)
	726	394
Boekwaarde per 31 december	47.406	46.680

Een aantal panden is hypothecair belast als zekerheid voor ontvangen leningen. Verwezen wordt naar 1.4.8 en 1.4.9.

1.4.2.4 *Bedrijfsmiddelen*

Het verloop van deze post is als volgt:

Bedrijfsmiddelen	2014	2014
Stand per 1 januari		
Verkrijgingsprijzen	276	273
Cumulatieve afschrijvingen	(128)	(167)
	148	106
Boekwaarde		
Mutaties		
Aanschaffingen	81	73
Afschrijvingen	(54)	(31)
	27	42
Stand per 31 december		
Verkrijgingsprijzen (na eliminatie ad 52)	305	276
Cumulatieve afschrijvingen (na eliminatie ad 52)	(130)	(128)
	175	148
Boekwaarde		

De bedrijfsmiddelen bestaan uit kantoorinventaris, -installaties, -hardware en inventaris voor Tijdelijke Verhuur en 'Monument en Bed'. In 2015 is ten aanzien van deze bedrijfsmiddelen voor een bedrag ad 52 teruggeboekt op de aanschafwaarden en cumulatieve afschrijvingen aangezien deze ultimo boekjaar geheel zijn afgeschreven (2014: 70).

*Financiële vaste activa**1.4.4 Langlopende vorderingen*

Dit betreft vorderingen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar uit hoofde van toezeggingen van lijfrenten.

	2015	2014
Stand per 1 januari	614	676
Nieuw ontvangen toezeggingen	773	141
Naar Overige vorderingen	(342)	(203)
Stand per 31 december	1.045	614

De in het volgende jaar te ontvangen lijfrente termijnen worden gerangschikt onder Overige vorderingen. De hier in 2014 ondergebrachte vorderingen zijn alle ontvangen.

1.4.5 Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
Subsidies en bijdragen	320	454
Huurvorderingen	101	114
Overige vorderingen en overlopende activa	1.955	1.636
	2.376	2.204

Subsidies en bijdragen kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2015	2014
Direct opvorderbare bijdragen restauratiekosten	148	380
Uitgestelde opvorderbare bijdragen middellange termijn	172	74
	320	454

Wegens (mogelijke) oninbaarheid van huurvorderingen is ten laste van het resultaat gebracht een voorziening getroffen van 15 (2014: 15).

Overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2015	2014
Legaten/Erfstellingen	118	317
Te ontvangen termijnen van lijfrenten	342	203
Vooruitbetaalde assurantiepremies	90	98
Te ontvangen bijdragen derden en fondsen	1.281	825
Overige debiteuren	124	193
	<hr/> 1.955	<hr/> 1.636

Te ontvangen bijdragen derden heeft betrekking op de toekenning ad 1.200 over 2015 van de BankGiro Loterij, aangevuld met de posten onder Baten uit eigen fondsenwerving voor zover die ultimo 2015 niet waren ontvangen.

1.4.6 Liquide middelen

Dit betreft direct opeisbare rekeningcourantsaldi bij banken, ter vrije beschikking aan de Vereniging.

1.4.7 Reserves en fondsen

De Vereniging maakt inzichtelijk dat tenminste 5/8 van de boekwaarde van de panden met eigen middelen moet worden gefinancierd, vastgelegd in de Bestemmingsreserve. Het resterende 3/8 gedeelte van de boekwaarde van de panden mag met vreemd vermogen worden gefinancierd. Door dit beleid van de Vereniging kunnen de schulden altijd binnen 8 jaar worden afgelost.

Het verloop van de Reserves en fondsen kan als volgt worden samengevat:

	2015	2014
Stand per 1 januari	36.123	35.347
Waardeaanpassingen	1.406	1.147
Resultaatbestemming	(260)	(371)
Stand per 31 december	<u>37.269</u>	<u>36.123</u>

De specificatie van de post Reserves en fondsen gedurende het boekjaar is als volgt:

	2015	2014
Reserves		
- Bestemmingsreserve	29.628	29.175
- Overige reserve	7.494	6.571
- Bestemmingsfonds	147	377
Stand per 31 december	<u>37.269</u>	<u>36.123</u>

1.4.7.1 Reserves

Mutaties in de Bestemmingsreserve vinden plaats vanuit de Overige reserve. Het verloop van de Bestemmingsreserve is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	29.175	28.929
Onttrekking vanuit Overige reserve	453	246
Stand per 31 december	<u>29.628</u>	<u>29.175</u>

Het verloop van de Overige reserve gedurende het boekjaar is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	6.571	5.836
Waardeaanpassingen panden	1.406	1.147
Resultaatbestemming	(260)	(371)
Mutatie Bestemmingsfonds	230	205
Mutatie Bestemmingsreserve	(453)	(246)
Stand per 31 december	7.494	6.571

1.4.7.2 *Fondsen*

Het verloop van het Bestemmingsfonds is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	377	582
Onttrekking voor 'Monument en Bed'	(230)	(205)
Stand per 31 december	147	377

Het Bestemmingsfonds is in 2013 ontstaan door een gift van de BankGiro Loterij ten behoeve van ons project 'Monument en Bed', met als doel om in een periode van vijf jaar twaalf van dergelijke locaties in onze panden te realiseren. In 2015 is aan 2 locaties 300 besteed, waarvan 230 ten laste van het Bestemmingsfonds is gebracht.

1.4.8 Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
Langlopende leningen	6.223	7.831
Waarborgsommen huurders	1.369	1.323
Schulden uit hoofde van aankopen	1.045	614
Reservering voor de rechten van vruchtgebruik en bewoning	546	443
	9.183	10.211

De in het volgend boekjaar af te lossen bedragen zijn opgenomen onder kortlopende schulden.

De specificatie van de Langlopende leningen is als volgt:

	2014	Toev. / Afloss.	Naar Korte schuld	2015
Looptijd 1 tot 5 jaar				
ABNAMRO bank: 3,2%, 1-12-2017*	520	-	-	520
ABNAMRO bank: 4,5%, 1-11-2016*	1.350	(150)	(1.200)	-
St. Stimuleringsfonds voor de Volkshuisvesting: 1,5%, 1-5-2018	36	-	(17)	19
St. Stimuleringsfonds voor de Volkshuisvesting: 1,5%, 1-7-2017	31		(18)	13
ABNAMRO bank: 3,2%, 1-2-2019*	908	-	-	908
Looptijd langer dan 5 jaar				
Oranjefonds: 3,95%, 31-12-2020	2.500	-	-	2.500
Oranjefonds: 3,35%, 31-12-2024	1.000	-	-	1.000
ABNAMRO bank: 3,75%, 1-12-2023*	17	-	(17)	-
Nationaal Restauratiefonds: 1,3%, 1-1-2033	129	-	(6)	123
Nationaal Restauratiefonds: 4,5%, 1-8-2034*	1.141	(150)	(35)	956
Amsterdams Investeringsfonds, 15-4-2029	192	-	(15)	177
Overige	7	-	-	7
Stand per 31 december	7.831	(300)	(1.308)	6.223

Voor de met * gemarkeerde langlopende leningen is op 30 panden van de Vereniging het recht van hypotheek verleend.

Over de Waarborgsommen huurders wordt op dit moment geen rente vergoed.

Schulden uit hoofde van aankopen betreft het gedeelte van de koopsommen van 7 panden (2014 5), dat nog betaald moet worden. De resterende schuld, welke moet worden voldaan in de jaren 2016 tot en met 2023, bedraagt 1.387 (2015 864); hiervan is 1.045 verschuldigd na 2016. De toename ten opzichte van 2014 is een gevolg van de verwerving van Toussaintkade 22 te 's-Gravenhage en van Turfkade 140 en 142 te Gouda en de aflossing van de schuld van Herengracht 241 te Amsterdam. De in het volgend boekjaar verschuldigde termijnen ad 342 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Van de Reservering voor de rechten van vruchtgebruik en bewoning wordt jaarlijks een deel, afhankelijk van de looptijd van deze rechten, onder de huuropbrengsten verantwoord.

1.4.9 Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
Crediteuren	1.651	783
Schulden aan kredietinstellingen	412	1.303
Overige schulden	22	35
Overlopend voor toekomstige Restauratiekosten	245	501
Aflossing volgend boekjaar op langlopende schulden	1.308	115
Overlopende passiva	1.413	922
	<hr/> 5.051	<hr/> 3.659

Schulden aan kredietinstellingen bevat mede een rekening-courant faciliteit bij het Nationaal Restauratiefonds met een maximum van 2.000, waarvan ultimo 2015 nog 1.588 beschikbaar was.

De post Overige schulden bevat rente waarborgsommen en vooruit ontvangen bedragen voor Tijdelijke Verhuur en Monument en Bed.

Het verloop van de post Overlopend voor toekomstige restauratiekosten gedurende het boekjaar is als volgt:

	2014	Toev.	Ontt.	2015
Alkmaar, Sint Laurensstraat 1-3	247	-	(200)	47
Makkum, Vallaat 22	18	-	-	18
Rotterdam, Glazoenowlaan 3	30	15	-	45
Schiedam, Lange Achterweg 36-82	145	-	(70)	75
Velp, Den Bruijl 35	61	-	(1)	60
Stand per 31 december	501	15	(271)	245

De Overlopende passiva betreft voornamelijk vooruit ontvangen huur, te betalen koopsommen, vakantiegelden en loonbelasting. De aflossingen in het volgend boekjaar op langlopende schulden heeft betrekking op de reguliere aflossingen van 6 leningen.

1.4.10 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Behalve de in de balans opgenomen schulden bestaan er voor de Vereniging op 31 december 2015 nog voorgenomen uitgaven hoofdzakelijk voor reeds lopende restauraties ten bedrage van 2.434 (2014: 442). Daarnaast heeft de Vereniging bij de verwerving van verschillende panden de verplichting tot restauratie en/of duurzame instandhouding op zich genomen.

Deze verplichting is inherent aan de primaire doelstelling van de Vereniging. Om die reden wordt het bedrag van deze verplichting niet gekwantificeerd.

Tevens heeft de Vereniging vier leasecontracten voor bedrijfswagens, met een verplichting van 77 gedurende negen, twaalf, zesendertig en drieënvijftig maanden.

1.4.11 Baten

1.4.11.1 Baten uit eigen fondsenwerving

De specificatie van Baten uit eigen fondsenwerving is als volgt:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
Donaties, giften	1.093	80	298
Legaten, erfstellingen	59	200	278
Contributies	135	136	143
Verkrijgingen uit fondsen	176	294	180
	1.463	710	899

Onder de post Donaties, giften, resp. Legaten, erfstellingen is de waarde van aldus verkregen panden begrepen. Juist voor ultimo 2015 ontving de Vereniging een kennisgeving van een nalatenschap, waarvan de waarde nog niet kon worden vastgesteld. Deze nalatenschap is beneficiair aanvaard en de waarde zal bij de aanvaarding in 2016 worden verantwoord.

Verkrijgingen uit fondsen behelst bijdragen van de Stichting Dioraphte (50) aan de aankoop van Rams Woerthe te Steenwijk, van de Stichting De Kanselarij (50) aan de restauratie van huis Van Eysinga te Leeuwarden, van het Prins Bernhard Cultuurfonds (18) aan de restauratie van Huis Barnaart en (13) aan de restauratie van de tuin van huis Van Brienen, van de Stichting Sparrendaal (13) aan de instandhouding van de buitenplaats Sparrendaal te Driebergen-Rijssenburg, van de Louisa van der Velden Stichting (10) aan de restauratie van huis de Gouden Berg te Tegelen en van 6 verschillende fondsen (22) ten behoeve van vier van onze restauraties.

1.4.11.2 Baten uit acties van derden

De specificatie van Baten uit acties van derden is als volgt:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
BankGiro Loterij	1.800	1.200	600
Overige acties (BGL)	1	0	1
	1.801	1.200	601

De bijdrage van de Bankgiro Loterij voor 2015 bedraagt 1.200, waarvan 550 door het bestuur is bestemd voor de restauratie van Huis Barnaart te Haarlem en 685 voor de restauratie van Huis Bartolotti te Amsterdam. Van de bijdrage 2014 resteerde nog 600, waarvan 240 is besteed aan de restauratie van het Eysingahuis, Koningsstraat 1 te Leeuwarden en 325 aan de aankoop van Rams Woerthe te Steenwijk. Onder Overige acties is een opbrengst ad 1 gerangschikt zijnde baten uit 'geormerkt werven' van de BankGiro Loterij.

1.4.11.3 Subsidies van Overheden

De Subsidies van overheden zijn als volgt te specificeren:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
Bijdragen op instandhoudingskosten	981	960	920
Projectsubsidies	776	690	189
	<u>1.757</u>	<u>1.650</u>	<u>1.109</u>

1.4.11.4 Overige baten

De Overige baten zijn als volgt te specificeren:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
Baten uit exploitatie panden			
- Reguliere verhuur	8.611	8.400	8.255
- Incidentele verhuur	181	190	141
Rentebaten	5	10	17
	<u>8.797</u>	<u>8.600</u>	<u>8.413</u>

De baten uit reguliere verhuur zijn in 2015 hoger geweest dan begroot als gevolg van een verminderde leegstand, huuraanpassingen en panden die uit restauratie beschikbaar kwamen voor verhuur. Ten laste van de baten uit verhuur is een voorziening voor (mogelijk) oninbare huren ad 15 getroffen. De inkomsten uit incidentele verhuur bleven iets achter op de begroting wegens het later beschikbaar komen van Monument en Bed locaties. De rentebaten waren lager dan begroot, omdat creditsaldi zoveel mogelijk aangewend zijn voor aflossingen.

1.4.12 Besteed aan doelstellingen

In totaal is in 2015 13.464 (2014: 10.768) besteed aan de doelstellingen van de Vereniging. Dit impliceert dat 97,5% (in 2014 97,7%) van de som van alle baten ad 13.818 (2014: 11.023) rechtstreeks is besteed aan onze doelstellingen. Ten opzichte van *alle* lasten in 2015 14.078 (2014: 11.394) is 95,6% (in 2014 94,5%) besteed aan onze doelstellingen.

1.4.12.1 Verwerving panden

De specificatie is als volgt:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
Kosten van verwerving van de in het boekjaar aangekochte panden	(1.549)	(9)	(367)
Geactiveerd	259	-	19
Kosten eigen organisatie	(189)	(181)	(186)
Ten laste van het resultaat boekjaar	<u>(1.479)</u>	<u>(190)</u>	<u>(534)</u>

De kosten van verwerving hebben betrekking op de verwerving van een complex panden in Gouda (686), een pand in Den Haag (473), een complex in Steenwijk (377), een stoep in Leeuwarden (2) en een voorwaardelijke aankoop van een pand in Oosterleek (11). De koopsom van de huizen in Gouda en Den Haag omvatten zowel de waarde van de huizen zelf (966) als de waarde van het woonrecht van de bewoners (193). De waarde van de huizen zelf is ons door de voormalige eigenaren geschonken.

Het geactiveerde bedrag betreft van de hieronder genoemde verwervingen de boekwaarde, ter grootte van vijfmaal de bruto huur op jaarbasis op het moment van verwerving:

- Gouda, Turfmarkt 142;
- Den Haag, Toussaintkade 22;
- Steenwijk, Gasthuislaan 2 en 4.

1.4.12.2 Instandhouding panden.

Het bedrag dat ten laste van de Vereniging is gebracht, kan als volgt worden gespecificeerd:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
Kosten instandhouding:	(9.211)	(9.159)	(7.654)
Geactiveerd	228	471	385
Uit: Overlopend voor toek. restauraties (zie 1.4.9)	270	187	225
Afschrijving	(1.167)	(1.215)	(1.157)
Kosten eigen organisatie	(1.681)	(1.545)	(1.615)
Geboekt onder de lasten	(11.561)	(11.261)	(9.816)
Onder baten verantwoorde subsidiebijdragen	1.757	1.650	1.109
Netto ten laste van het boekjaar	(9.804)	(9.611)	(8.707)

Het geactiveerde bedrag heeft betrekking op de huurwaardeverbetering van

- Leeuwarden, Koningsstraat 1;
- Naaldwijk, Heilige Geesthofje;
- Schiedam, Proveniershuis;
- Schiedam, Hofje van Belois;
- Tegelen, Sint Martinusstraat 2.

1.4.12.3 Voorlichting

De specificatie is als volgt:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
Publicaties en voorlichting	(122)	(145)	(120)
Kosten eigen organisatie	(302)	(298)	(298)
Ten laste van het resultaat boekjaar	(424)	(443)	(418)

De Kosten eigen organisatie omvatten tevens de honoraria voor tijdelijk onderzoekers ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden voor het 100-jarig jubileum van de Vereniging in 2018. De kosten van het Jaarverslag worden eveneens gerangschikt onder kosten Voorlichting.

1.4.13 Kosten werving baten

1.4.13.1 Kosten eigen fondsenwerving

Het bedrag dat ten laste van de Vereniging is gebracht, kan als volgt worden gespecificeerd:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
(In)directe kosten eigen fondsenwerving	-	(5)	-
Kosten eigen organisatie	(51)	(49)	(50)
Ten laste van het resultaat boekjaar	(51)	(54)	(50)
Percentage van de totale baten eigen fondsenwerving	3,4%	7,6%	5,6%

1.4.13.2 Kosten acties derden

Het bedrag dat ten laste van de Vereniging is gebracht, kan als volgt worden gespecificeerd:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
(In)directe kosten acties derden	-	(4)	(4)
Kosten eigen organisatie	(89)	(88)	(87)
Ten laste van het resultaat boekjaar	(89)	(92)	(91)

1.4.13.3 Kosten verkrijging subsidies overheden

Het bedrag dat ten laste van de Vereniging is gebracht, kan als volgt worden gespecificeerd:

	2015 werkelijk	2015 begroot	2014 werkelijk
(In)directe kosten subsidies overheden	(2)	(4)	(4)
Kosten eigen organisatie	(107)	(102)	(103)
Ten laste van het resultaat boekjaar	(109)	(106)	(107)

De kosten Eigen fondsenwerving, Acties derden en Verrijging subsidies overheden bestaan hoofdzakelijk uit toegerekende kosten eigen organisatie, in casu tijdsbesteding. De kosten Verrijging subsidies overheden bevatten tevens controlekosten van accountants ten behoeve van de eindafrekeningen van betreffende subsidies.

1.4.14 Kosten eigen organisatie

De verdeling van de Kosten eigen organisatie (zie 2.1) komt tot stand door middel van een procentuele toedeling van kosten naar rato van de tijdsbesteding van medewerkers binnen de organisatie aan de verschillende doelstellingen van de Vereniging en de inspanningen die verricht worden om de verschillende baten voor de Vereniging te realiseren. Deze procentuele verdeling is door de jaren heen consistent.

De pensioenkosten zijn lager uitgevallen als gevolg van wettelijke wijzigingen met ingang van 1-1-2015 en de effecten van de omzetting in 2014 van twee individuele regelingen naar de collectieve regeling van de Vereniging. De Overige algemene kosten zijn hoger uitgevallen wegens hoge automatiseringskosten, vooral als gevolg van ontwikkelkosten voor nieuwe websites.

Bij de Vereniging ontvangen bestuurders en commissarissen geen bezoldiging (om die reden is het voorschrift om van bestuursleden de bestede tijd te vermelden niet van toepassing), evenmin zijn hen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Zij zijn geen huurders van Verenigingsbezit.

In de Kosten eigen organisatie zijn de volgende kosten voor de directie (1 fte) opgenomen:

	2015 werkelijk	2014 werkelijk
Jaarinkomen:		
Bruto salaris	149	147
Vakantiegeld	12	12
Sociale verzekeringslasten (werkgeversdeel)	10	9
Belastbare vergoedingen/bijtellingen	21	29
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	11	39
	203	216

Onder de Belastbare vergoedingen is begrepen een compensatie ad 16 voor een gewijzigde pensioenregeling.

Gedurende het afgelopen boekjaar waren de volgende werknemers (uitgedrukt in FTE's) werkzaam bij de Vereniging:

	<u>werk. 2015</u>	<u>begr. 2015</u>	<u>werk. 2014</u>
Gemiddeld aantal FTE's	29	28	28

Voor de medewerkers is steeds voor een periode van 5 jaar een collectieve pensioenverzekering afgesloten bij een externe verzekeraar (2011 tot 2016). Vanwege de lage rentestand is de regeling per 1-1-2016 voor één jaar verlengd. Deze verplichtingen zijn volgens opgave van de verzekeraar geheel gefinancierd.

1.4.15 Vrijwilligers

De Vereniging maakt gebruik van vrijwilligers voor hulp bij excursies, bij openstelling van sommige panden, bij bijzondere Open Dagen en de Open Monumentendag, bij het onderhoud van ons archief en de bibliotheek, voorts bij beheer van panden (vrijwillige molenaar) of terreinen (tuinman). Vrijwilligers ontvangen een vergoeding van de (reis)kosten die zij voor de Vereniging maken en in enkele gevallen een vrijwilligersvergoeding. In totaal bedroeg in 2015 de vergoeding aan 28 vrijwilligers 16 (in 2014 13). Dit bedrag is geboekt onder Voorlichting.

Amsterdam, 5 april 2016
De Directie,

Het Bestuur,

C.S.T.J. Huijts

H.J. Brouwer

P.H.M. Hofsté

H.J.M. van den Eerenbeemt

J.B.H. de Haan

K.A. Ottenheym

E.M. van der Pol

Namens de Raad van Commissarissen,
de audit-commissie,

F.J. van Bruggen

J.H.M. Lindenbergh

J.G.P.M. Helderma

2 Overige gegevens

2.1 Kosten eigen organisatie

Bestemming	Doelstelling				Werving baten			Beheer Totaal	
	Verwer- vingen	Instand- houding	Voorlich ting	Eigen fondsen- werving	Acties derden	Subsidies overheden	Werk. 2015	Begroot 2015	Werk. 2014
Bestuurskosten	7	5	1	0	0	0	0	14	12
Salarissen	99	890	211	28	55	64	11	1.330	1.292
Sociale lasten	22	201	48	6	13	14	3	255	277
Pensioenkosten	12	104	25	3	7	7	1	199	214
Overige personeelskosten	3	31	7	1	3	2	0	44	74
Reis-/verblijfkosten	10	80	2	2	2	4	0	91	84
Huisvestingskosten	12	116	3	4	3	6	16	151	114
Kantoorkosten/afschrijv.	9	84	2	2	2	5	12	102	120
Verenigingskosten	(1)	(2)	(1)	0	(1)	0	(1)	2	(4)
Overige algemene kosten	16	172	4	5	5	5	23	129	217
Specificatie 2015	189	1.681	302	51	89	107	65	2.484	2.400
Specificatie 2014	186	1.614	298	50	87	103	62	2.400	

april-2015

Pagina 30 van 38

2.2 Bestemming Saldo baten en lasten

Vooruitlopend op het definitief vaststellen van de Jaarrekening 2015 is het saldo baten en lasten als volgt in het eigen vermogen verwerkt:

	2015	2014
Bestemmingsfonds	(230)	(205)
Overige reserve	(30)	(166)
	(260)	(371)

2.3 Controleverklaring

Deze is opgenomen op blz. 33 en 34 van dit rapport.

Aan het bestuur van Vereniging Hendrick de Keyser:

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Vereniging Hendrick de Keijser te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de Vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschatting neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL BETREFFENDE DE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Hendrick de Keijser per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'.

Amsterdam, 5 april 2016

Mazars Paardekooper Hoffman N.V.

Was getekend: P.J. Steman RA, partner-aandeelhouder

2.4 Begroting 2016

	Begroot 2016	Werkelijk 2015
BATEN		
Baten uit eigen fondsenwerving	725	1.463
Baten uit acties van derden	1.201	1.801
Subsidies van overheden	1.611	1.757
Overige baten	9.050	8.797
Som der baten	12.587	13.818
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
Verwerving panden	(200)	(1.479)
Instandhouding panden	(11.660)	(11.561)
Voorlichting	(430)	(424)
	(12.290) *	(13.464)
*) Percentage besteed aan doelstelling tov baten	97,6 %	97,5 %
Werving baten		
Kosten eigen fondsenwerving	(57) **	(51)
Kosten acties derden	(95)	(89)
Kosten verkrijging subsidies overheden	(113)	(109)
Totaal besteed aan werving baten	(265)	(249)
***) Percentage eigen fondsenwerving tov baten	7,9 %	3,4 %
Beheer en administratie		
Rente en bankkosten	(320)	(300)
Kosten beheer en administratie	(59)	(65)
Totaal besteed aan beheer en administratie	(379)	(365)
Som der lasten	(12.934)	(14.078)
Saldo baten en lasten	(347)	(260)

Toelichting op de begroting 2016

Algemeen

De begroting 2016 bevat in het bijzonder forse bijdragen aan projecten die lang leegstaande panden geschikt moeten maken voor een andere bestemming, zodat het hardnekkige deel van de leegstandsverliezen kan worden teruggedrongen.

Baten

De *Baten uit eigen fondsenwerving* zijn conform de trend van de laatste jaren, wanneer daaruit de schenkingen in natura worden weggelaten. De contributies vormen daarvan al jaren een stabiele ingrediënt. De *Baten uit acties derden* heeft betrekking op de jaarlijks terugkerende bijdrage van de BankGiro Loterij; tot ons genoeg al jaren een van onze meest stabiele steunpilaren. Deze bijdrage wordt sinds 2014 aangevuld met bijdragen uit 'geormerkt werven', die veiligheidshalve symbolisch begroot zijn. De bijdragen uit *Subsidies overheden* zijn ongewijzigd begroot en blijven daarmee achter ten opzichte van enkele jaren geleden. Die beperking is vooral veroorzaakt doordat de verschillende provinciale overheden toch moeizaam budget toekennen aan onze restauratieprojecten. De huurinkomsten, die onder de post *Overige baten* zijn geschaard, worden voor het tweede jaar op rij weer wat hoger ingeschat. Dit geldt niet alleen voor de vaste huurinkomsten, maar ook voor de inkomsten uit Tijdelijke Verhuur. Vooral het programma 'Monument en Bed' voldoet ruimschoots aan de verwachte inkomstengroei. Ondanks de groei in de vaste huurinkomsten blijft ook in 2016 het verlies aan leegstand nog hoog. De leegstand in de woningverhuur is door alle genomen maatregelen op een aanvaardbaar niveau. De zakelijke verhuur geeft echter nog forse problemen, die alleen oplosbaar zijn door het herindelen of zelfs herbestemmen van de leegstaande panden.

Lasten

Zoals gebruikelijk heeft de post *Verwerving panden* in de begroting uitsluitend betrekking op de met verwervingen gemoeide organisatiekosten. De werkelijke kosten van de in 2016 mogelijk te verwerven panden zijn immers niet vooraf in te schatten.

De post *Instandhouding panden* is de grootste post aan de uitgavenkant en omvat, afgezien van de organisatiekosten, alle kosten die worden gemaakt voor het onderhoud van onze panden, de kosten voor het verhuurbaar maken en houden en de kosten van een aantal restauraties. Na een zorgvuldige voorbereiding worden in de begroting 2016 alle objecten die op dit moment onder de (vooral zakelijke) langdurige leegstand vallen aangepakt. Dat vergt een investering van € 1.500.000, die deels uit de extra huurinkomsten wordt betaald en deels is bezuinigd op andere projecten. De noodzaak dat ook deze panden weer gaan bijdragen aan de huurstream rechtvaardigt deze éénmalige keuze.

Onder de restauratieprojecten bevinden zich 8 restauraties die in voorgaande jaren zijn begonnen en in 2016 worden afgerond en 10 projecten die worden opgestart. De post *Voorlichting* is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Hierbij is onder andere een apart budget begroot voor de voorbereidende kosten van het 100-jarig jubileum van de Vereniging in 2018. De kosten voor excursies, stadswandelingen e.d. zijn sinds twee jaar dekkend.

Organisatie en uitvoeringskosten

De organisatie- en uitvoeringskosten zijn toegerekend aan de doelstellingen van de Vereniging die terug te vinden zijn in de kostenplaatsen 'Verwerving panden' en 'Instandhouding panden' (= restauratie en onderhoud); voorts aan de drie kostenplaatsen onder 'Werving baten' en aan de algemene kostenplaats onder 'Kosten beheer en administratie'. Onder deze kostenplaatsen is het aandeel kosten organisatie hoger dan voorgaand jaar, omdat er voorzien is in een uitbreiding van de werkuren bij de boekhoudkundige medewerkers en in de bezetting bij de afdeling Voorlichting in verband met het voornoemde jubileum.

Het totaal van de organisatiekosten fluctueert normaal gesproken tussen de 20 en 25% van de huurinkomsten, maar is in 2016 nog altijd aan de hoge kant (26,5%). Het streven is om dit percentage in komende jaren weer omlaag te brengen (door de huurinkomsten verder te verhogen).